

Daniel Zeman

Česká techno subkultura na přelomu století.

**Praha: Filozofická fakulta, Univerzita Karlova v Praze 2009, 86 s., text. a obr. příl.,
angl. res.**

(diplomová práce)

Studium způsobu života a kulturních projevů příslušníků různých vrstev různých kulturních společenství patří k legitimním předmětům bádání řady vědních oborů – etnologii (antropologii) nevyjímaje. Do plejády takto koncipovaných prací lze zařadit i příspěvek Daniela Zemana usilující o explikaci fenoménu české techno subkultury na základě tvůrčího rozvinutí teoretických konceptů Arnolda van Gennepa, Victora Turnera ad. Subkultura je zde vnímána jako svébytná archetypální prolongace „tradičních“ iniciačních rituálů v moderní, industriální společnosti. Autor soudí, že: „Techno party je rituální způsob jak vytvořit antistrukturní pole (diferentní /opozitní/ poli kultury majority – MT) a nastolit tak liminoidní (separované – MT) prostředí, ve kterém si dospívající uvědomují skrze změněné stavy vědomí svoji relativitu a utvářejí si postoje mezi sebou a v rámci společnosti.“ (viz c. d., *Anotace*).

Z formálního hlediska lze práci rozdělit do dvou oddílů. První – „teoretický“ – poskytuje fundovaný selektivní komentovaný přehled relevantních stanovisek prezentovaných v odborných (i „laických“) informačních zdrojích domácí i zahraniční provenience. (viz c. d., kap. *Struktura a antistruktura* /subkap.: *Iniciační rituály, Turnerovské inspirace, Jiný pohled*;/ kap. *Pohledy vědy a dospívání v industriálních společnostech* /subkap.: *CCCS, Postmoderní neo-kmeny, Subkultura, definice a vysvětlení, Jazz – první subkultura?, Trocha konceptuální nejistoty na závěr kapitoly, Qui bono?*). Druhý – „aplikovaný“ – oddíl práce případně navazuje na konceptuální „prolog“ má již výraznější etnologické (antropologické) rysy. Po stručné, leč věcné metodologicko-metodické úvaze zasvěcené problematice studia subkultur v urbánním prostředí (viz kap. *Výzkum subkultur* /subkap.: *Subkultura a ideální výzkumník, Internet a výzkum*/) autor přistupuje k „meritu“ tématu práce a podává instruktivní přehled o genezi a formování techno subkultury. V dílčích kapitolách (subkapitolách) oddílu pojednává jak o „technicko-instrumentálních“, tak i o „sociokulturních“ aspektech sledované subkultury (viz kap. *Freetekno* /subkap.: *Travellers, DIY, Sound systémy, Freeparty, Techno a hudba, Techno dress code, Drogy a techno, Internet a techno*;/ kap. *Historie techna* /subkap.: *Rave, Británie a Spiral Tribe, Počátky české scény, vývoj a inspirace, Techno jako rituál*). Poslední odstavec bilančního oddílu práce obsahuje stručné zhodnocení výzkumného potenciálu společenských věd v současnosti. Vyjadřuje autorovu badatelskou „pokoru“ a zároveň i jisté

metodologicko-metodické „pochybnosti“. „Nedá se říci, že ona základní idea předkládané práce by byla všeobjímající. Naopak, a v to pevně doufám, jiná zpracování stejného tématu by patrně přinesla naprosto jiné závěry (!? potrh – MT) Jak již bylo řečeno dříve, dávno jsme opustili lineární modely světa. Dnešní, postmoderní svět je v zajetí bifurkací, disipativních procesů, multilineárních evolucí i jiných složitých exploatačních rámců. Proto si nelze v dnešní době usurpovat teorii na cokoliv jako jediný právoplatný výklad. Domnívám se však, že mnou představený způsob je jedním z možných.“ (viz c. d., s. 71).

Hodnocení:

Po zevrubném prostudování předkládané diplomové práce Daniela Zemana: „Česká techno subkultura na přelomu století“ jsem dospěl k závěru, že text v zásadě splňuje požadavky kladené na diplomové práce a doporučuji ji tedy k obhajobě. Konceptuální (obsahovou) stránku práce hodnotím jako invenční a rovněž formální úpravu textu práce považuji za zdařilou (na drobná „pochybení“ upozorňuji v korektuře, viz s. 8, 9, 12–17, 19, 22–25, 27, 30–33, 35, 36, 38, 40–43, 47, 48, 52, 54, 56, 61, 64, 67, 70, 71, 73–75 a 80).

Praha, 07. 09. 2009

PhDr. Miloš Tomandl